

SADRŽAJ

Uvod	
Kratice i rodoslovni simboli	8
I. DIO: RODOSLOVNE KARTE HRVATSKE	9
Obiteljsko stablo prvih narodnih vladara	10
Obiteljsko stablo Trpimirović	11
Obiteljsko stablo Šubić-Zrinski	12
Obiteljsko stablo Frankopan	16
Obiteljsko stablo Babonić	20
Obiteljsko stablo Nelipić	22
Obiteljsko stablo Paližna	23
Obiteljsko stablo Talovac	23
Obiteljsko stablo Gorjanski	24
Obiteljsko stablo Iločki	27
Obiteljsko stablo Kurjaković	28
Obiteljsko stablo Lacković	30
Obiteljsko stablo Horvat	30
Obiteljsko stablo Patačić	31
Obiteljsko stablo Erdödy	32
Obiteljsko stablo Drašković	34
Obiteljsko stablo Berislavić	36
Obiteljsko stablo Alapić	37
Obiteljsko stablo Gregorijanec	37
Obiteljsko stablo Rattkay	38
Obiteljsko stablo Bedeković-Komorski	39
Obiteljsko stablo Keglević	40
Obiteljsko stablo Jelačić-Bužimski	41
Obiteljsko stablo Kukuljević-Sakcinski	42
Obiteljsko stablo Kulmer	43
Obiteljsko stablo Pejačević	44
II. DIO: RODOSLOVNE KARTE ZAPADNOGA BALKANA	45
B o s n a	46
Obiteljsko stablo od Borića do Stjepana I.	46
Obiteljsko stablo Stjepana II. Stipoša	47
Obiteljsko stablo od Tvrtka I. do S. Tomaševića	48
Obiteljsko stablo Vukčića-Hrvatinića	49
Obiteljsko stablo Hranića-Kosača	52
Obiteljsko stablo Radenovića-Pavlovića	56
Obiteljsko stablo Sokolovića	57

Obiteljsko stablo Gradašćevića	58
Obiteljsko stablo Rizvanbegovića	59
Slovenija	60
Obiteljsko stablo Celjskih	60
Crna Gora	61
Obiteljsko stablo Vojislavljevića i Vukanovića	61
Obiteljsko stablo Balšića	52
Obiteljsko stablo Crnojevića	63
Obiteljsko stablo Petrovića	64
Srbija	65
Obiteljsko stablo Vlastimirovića	65
Obiteljsko stablo Nemanjića	66
Obiteljsko stablo Lazarevića	67
Obiteljsko stablo Brankovića	68
Obiteljsko stablo Obrenovića	69
Obiteljsko stablo Karađorđevića	70
Makedonija	71
Obiteljsko stablo Kometopula	71
Albanija	72
Obiteljsko stablo Kastriotića i Topija	72

III. RODOSLOVNE KARTE EUROPSKIH DINASTIJA 73

Bizantsko Carstvo	74
Justinijanov i Heraklijeva dinastija	74
Sirijska, Nikeforova i Amorijska dinastija	75
Makedonska i Lakapen dinastija	76
Dinastije Duka i Komnen	77
Dinastije Angel, Laskar i Vatac	78
Dinastija Paleolog	79
Bugarsko Carstvo	81
I. carstvo	81
II. carstvo: dinastije Asen, Terter	82
Dinastija Šišman	83
Kraljevina Ugarska	84
Dinastija Arpadovića	84
Dinastija Anžuvina	86
Strane dinastije	87
Franačko Carstvo	88
Dinastija Karolinga	88
Otonska i Salijska dinastija	89
Dinastija Hohenstaufovaca	90
Azijske imperije	91
Mongolsko carstvo	91
Tursko (Osmansko) carstvo	92
Habsburška Monarhija	95
Dinastija Habsburgovaca	95
Kraljevina Francuska	97
Dinastija Bourbon	97
Dinastija Bonaparte	98
Njemačko Carstvo	99
Dinastija Hoenzollern	99
Kraljevina Velika Britanija	100
Dinastija Saxe-Coburg-Gotha i Windsor	100

Rusko Carstvo	101
Dinastija careva Romanov	101
Kraljevina Italija	102
Dinastija Savojski	102
IV. DIO: DINASTIJSKE VEZE	103
Uzajamne rodbinske veze hrvatskih dinastija	104
Rodbinske veze na zapadnom Balkanu	105
Dinastijske veze Arpadovića	106
Dinastijske veze Habsburgovaca	107
Dinastijske veze u Svetom Rimskom Carstvu	108
Franačko podrijetlo Frankopana i Zrinskih	109
Hrvatsko podrijetlo britanske kraljice Elizabete II.	110
Slavensko podrijetlo europskih kraljeva	111
Današnja europska kraljevska obitelj	113
Obitelj razvlaštenih kraljeva Europe	114
V. POPISI	115
Popis 1: Pape i antipape	116
Popis 2: Duždevi Venecije	119
Popis 3: Knezovi, kraljevi i banovi Dalmacije, Slavonije i Hrvatske	120
Bilješke o hrvatskim vladarima i velikaškim obiteljima	123
<i>Literatura</i>	143
<i>O autoru</i>	148

U V O D

*Narod koji ne poznaje svoju prošlost,
osuđen je da mu se ta prošlost ponovi.*
George Santayana

I.

Ovakva knjiga do sada ne postoji u Hrvatskoj. Ni u drugim zemljama se ne mogu naći knjige iz domene povijesti koje su genealoški atlas, tj. da su zbirka rodoslovnih karata povijesno znamenitih ličnosti neke epohe ili regije. Dakle, nepostojanje takvih knjiga na našim prostorima, motiviralo me je da krenem u stvaranje takvih djela.

Hrvatska je historiografija u čitavom XIX. i XX. stoljeću imala samo nekoliko naslova (V. Klaić i F. Šišić) u kojima se mogu naći rodoslovne karte hrvatskih vladara i plemstva, a ona su vrlo pojednostavljena. Kako bi se ispunila ta stoljetna praznina odlučio sam sakupiti i obraditi uz rodoslovno stablo kraljevske obitelji Trpimirovića i stabla najznačajnijih naših obitelji visokog plemstva koje su vladale i davale banove Hrvatske, Dalmacije i Slavonije. Želja mi je bila da svi oni koji uz hrvatsku povijest, zanima i rodoslovlje, dobiju na jednom mjestu one podatke koji su vezani za rodbinske odnose hrvatskoga plemstva. Napominjem da je u ovoj knjizi zastupljeno uglavnom poznatije visoko plemstvo, a ne suvremeno (pogotovo ne ono lažno, poput današnjih „Frankopana“). Ne radi se ni o onih dvanaest legendarnih plemena, nego o onim plemićkim obiteljima koje su imale svoj utjecaj u hrvatskoj prošlosti u periodu od 1102. do 1918.

U ovoj knjizi nema slika hrvatskih vladara ni povijesnih karata, a ni grbova – budući da ovo nije ni povijesni ni heraldički atlas Hrvatske. Kao što u zemljopisnom, pa čak i u najvećem broju povijesnih atlasa ni ovdje nema previše teksta, jer je ovo atlas, a atlas čine karte, u ovom slučaju rodoslovne karte. Dakle, ovo je prvi atlas rodoslovnih karata i kao takav jedinstven je po svojoj namjeni i pojavi u svijetu pomoćnih povijesnih disciplina. Knjiga je namijenjena čitatelju koji nije upućen u genealogiju, kao i pasioniranim ljubiteljima povijesti, učenicima i studentima, a i svakome tko ima dovoljno radoznao duh.

Mada, metodološki gledano ovo nije klasičan znanstveni rad, a budući da je pisanje povijesti (a i bavljenje genealogijom, tj. rodoslovljima) najčešće kompilacija, tako je i ovo djelo plod istraživanja, „kopanja” po brojnim knjigama. U svakoj povijesnoj knjizi ima ponešto o rodoslovljima, ali vrlo rijetko ima dovoljno. I ni u jednoj nema sve na jednom mjestu. Na primjer, slavna „Povijest Svijeta” njemačkih eminentnih sveučilišnih profesora u redakciji *Naprijeda* (1990.) – ima samo tri vrlo, vrlo jednostavna rodoslovna stabla. Renomirana „Povijest Osmanskoga carstva” u tri knjige Josepha von Hammera nema niti jednog rodoslovnog stabla. A cijela knjižnica *Povijest* (21 knjiga), u izdanju talijanske redakcije *Grandi Opera* (kod nas u nakladi *Jutarnjeg lista*), nema niti jedne jedine rodoslovne karte. Najviše što sam našao jeste kapitalno djelo *The Cambridge Modern History* iz 1912. u izdanju *Cambridge University Pressa*. Po zamisli Johna Emericha Edwarda Dalberg-Actona u trinaest knjiga su povjesničari: Stanley Mordaunt Leathes, Adolphus William Ward i George Walter Prothero dali opsežnu povijest Europe i Svijeta od XV. stoljeća do njihovog

doba. U trinaestoj knjizi je 112 genealoških tablica (formata A5) dinastija kraljeva i velikaša od Tudora u Engleskoj do početka XX. stoljeća u Europi.

Još je jedan bitan uzrok nastajanja ove knjige žeđ za spoznajom istine. Kad sam kao dječak imao za lektiru *Zlatarevo Zlato* Augusta Šenoa prvi put sam se zapitao tko je bio otac, Stjepku Gregorijancu, je li imao brata i sestru. Jednako sam sebi postavljao pitanja gutajući romane Marije Jurić Zagorke. Pitao sam se koja je to kći Marije Terezije koja se zove Marija Antonija – ne znajući da je to zapravo Marija Antoinetta. Ali odgovora nije bilo. Čak ni na nastavi povijesti, jer sam se školovao u BiH, nisam mogao nešto posebno naučiti o hrvatskim narodnim vladarima, o obiteljima koje su vodile urotu protiv bečkog dvora, a kamo li da znam poredak svih važnijih Šubića, Zrinskih ili Frankopana.

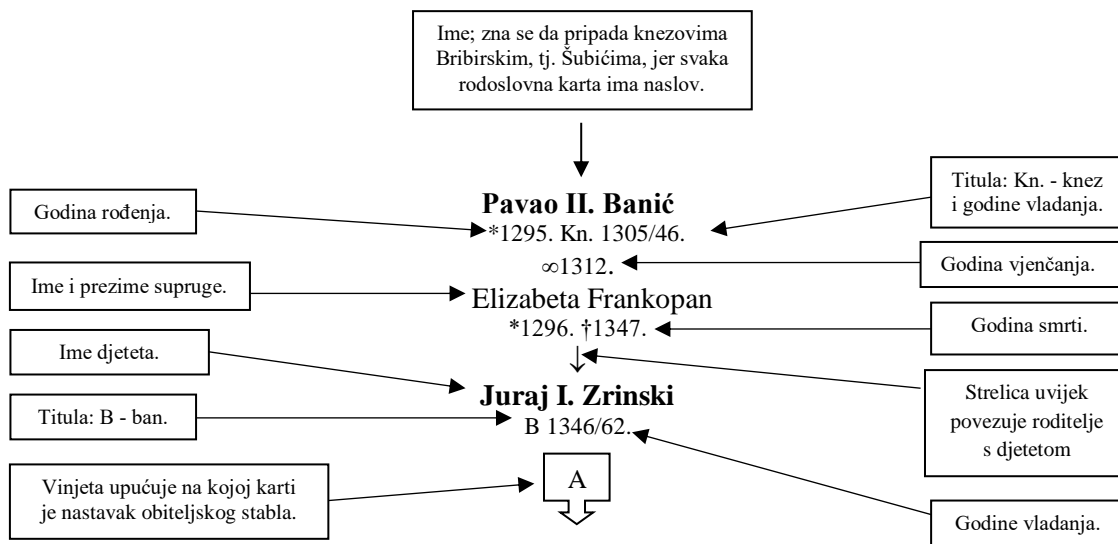
Zbog toga ne začuđuje zašto ni današnja mladež, ali ne samo ona, već i velik dio fakultetskih obrazovanih građana vrlo malo zna tko je bio naš prvi narodni vladar, koliko je domaćih dinastija plemstva imala Hrvatska, za koga su se ženili ti plemići i kome su odlazile nevjeste. Stara je istina da *zaborav ubija*. Da bi jedna nacija kompletirala svoj nacionalni identitet, da bi znala kamo ide, prije toga mora znati odakle dolazi, gdje su joj korijeni i kamo će pružiti svoje grane i listove da izraste u zrelu jedinku. Upravo to nepoznavanje narodnih vođa (pri tom ne mislim samo na naše kraljeve) uzrokovalo i probudilo moju želju da počnem proučavati hrvatsku, a samim tim i balkansku, slavensku i svjetsku povijest.

Čitajući te i slične knjige pravio sam rodoslovna stabla. Zbog toga je ovo djelo sinteza iskustva drugih autora i spoznaje samoga autora.

Inače, kad se piše i govori o mađarskim, habsburškim, srpskim i ostalim kraljevima u našoj historiografiji vrlo je česta, po pravilu pogrešna sintagma „hrvatski vladar“. U pitanju je jedna terminološka nepreciznost jer leksički izraženo hrvatsko je ono što dolazi u općem smislu iz Hrvatske i pripada prvenstveno Hrvatskoj. Međutim, svi oni, ni u kom slučaju ne mogu biti hrvatski vladari budući da nisu podrijetlom Hrvati niti su iz Hrvatske. Hrvatski vladar po samoj etimologiji je onaj vladar koji je a priori Hrvat i vlada Hrvatskom u ime Hrvata. Svi drugi su samo vladari nad Hrvatskom. Mit je i povijesna floskula da su svojom voljom i željom Hrvati birali za kraljeve od Arpadoviće, Anžuvince, Jageloviće, Habsburgovce, Karađorđeviće. Hrvatski puk je samo stjecajem okolnosti (i vrlo upitnom željom nekoliko svojih velikaša) priznavali vlast jačega, jednako kao što su stoljećima morali ratovati pod tuđim zastavama. A kako je vlast uvijek vladanje manjine nad većinom, uvriježio se takav stav. I zbog toga se nikako ne može za mađarske vladare reći da su a priori (etimološki gledano) hrvatsko-ugarski kraljevi, već ugarsko-hrvatski, budući da je Hrvatska *Pactom Conventom* iz 1102. došla pod Ugarsku ne samo diplomatskim putem već i silom budući da joj je prethodilo osvajanje od strane Arpadovića.

II.

Atlas rodoslovnih karata sadrži obiteljska stabla koja su rađena po standardima genealoških kriterija. Uz ime svake osobe je godina rođenja i smrti, ako je vladala i godine vladanja ili regentstva, zatim ako je ta osoba bila vjenčana, onda i godina vjenčanja (uz ženske osobe je njihovo djevojačko prezime), a u slučaju razvoda braka i ta godina, te ako je osoba imala djecu i podaci za svu onu djecu koja su povijesno ili genealoški relevantna bilo vjenčanjem i odlaskom u drugu dinastiju. To se može vrlo jasno vidjeti u shemi podataka na rodoslovnoj karti:

Važno je naglasiti da su osim hrvatskih (i dijelom bosanskih) sve ostale rodoslovne karte donekle reducirane kako bi se čitatelj lakše snalazio u njima. I pored toga, čitatelju nenaviknutom na gledanje i proučavanje rodoslovnih karata u početku može biti teško.

Osim hrvatskih te južnoslavenskih rodoslovnih karata (BiH, Bugarska, Crna Gora, Makedonija, Slovenija i Srbija) u knjigu su uvrštena i rodoslovna stabla svih onih nacija i država koji su pozitivno ili negativno utjecale svojim prisustvom na civilizacijski razvoj Hrvatske, preciznije rečeno Hrvata. Zato su zastupljeni rodoslovi: Bizanta, Arpadovića, Habsburgovaca, Osmanlija, i drugih moćnih monarhija i država. Kronološki gledan, započeto je s Justinijanovim Bizantom (prije *stoljeća sedmog*) koja je bila vodeća država u doba dolaska Hrvata na Balkan, a završeno je s početkom XX. stoljeća.

Iza glavnog dijela atlasa su rodoslovne karte u kojima su rodbinske veze hrvatskih obitelji, ali i uzajamne veze drugih slavenskih dinastija svih onih koji su čak i neizravno bili povezani s hrvatskom prošlošću. Iza njih su obiteljska stabla dinastijskih veza onih velikih europskih monarhija (važćih i razvlaštenih) koji su vodili politiku Europe. Poslije toga su pregledni popisi svih papa i antipapa, venecijanskih duždeva te svih banova i kraljeva Hrvatske. Zadnji dio knjige je dodatak u kojem su kratki biografski podaci narodnih vladara Hrvatske i hrvatskih srednjovjekovnih velikaških obitelji.

Budući da je Dubrovačka Republika imala samostalan povijesni razvoj, neovisan o Hrvatskoj, ovdje nažalost nije zastupljeno njeno plemstvo. Zapravo, ta tema zahtijeva jednu zasebnu obradu i to bi činilo drugi dio ove knjige. Jednako tako nema ni plemstva s obale Jadrana, iz Zadra, Splita ni Boke kao ni s otoka, ne zato što su ti prostori pripadali Mletačkoj Republici, već i zato što su relativno oskudni izvori za pravljenje rodoslovnih karata iz tih krajeva i to bi bio, u budućnosti, treći dio ove knjige.

Obrađeno je 86 dinastija / obitelji iz 25 država, uglavnom kraljevina i carstva (od kojih mnoge više ne postoji), na 125 rodoslovnih karata i samo 3 popisa (budući da je u genealoškim knjigama forma popisa najčešća).

III.

Može se reći da su oduvijek sve kraljevske, a i dinastije visokog plemstva nastojale biti jedan veliki klan u kojem bi njihova obitelj bila vodeća. Miješali su se toliko jedni s drugima tako da ni jedan jedini današnji član neke kraljevske obitelji ne može reći da je na primjer; „čisti“ Nijemac, Englez, Španjolac, Talijan ili Rus. To je i jedna od poruka ove knjige: već dugo u Europi nema etnički „čistih“ nacija, a ni država. U želji da osvježe svoju „nečistu krv“, jer zaista je bilo mnogo brakova između rođaka u drugom i trećem koljenu, europski monarsi imaju puno više tuđe i samo po koju kap svoje, domicilne, „nacionalne“, „plemenske“ i plemenite krvi. Ipak vrlo je primjetan upliv germanske krvi u skoro svim dinastijama Europe.

Nažalost, u ovakvom poslu uvijek su moguće pogreške tim više što u svim nacionalnim historiografijama svatko vuče na svoju stranu, jer svi smatraju da imaju monopol na istinu. Uz sve navedeno postoje i veliki problemi u godinama. Događa se da u tri važna izvora piše jedna godina, a u četvrtom jednako relevantnom izvoru stoji sasvim druga godina. Rukovodio sam se učestalošću činjenica koje se najčešće javljaju kod nepristranih autora, pa sam podatke koji su najzastupljeniji u serioznoj literaturi uzimao kao mjerodavne. Zbog svega gore navedenog, ovakav se rad katkad može smatrati na neki način nedovršenim. Zato molim čitatelje da uvažavaju ovo.